

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

15 februari 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

Interpellatie van de heer Filip Dewinter tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de campagne Veilig Genieten

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het discriminatiegevoel van leerlingen TSO en BSO naar aanleiding van de campagne Veilig Genieten

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de campagne Veilig Genieten
Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de psychiaters in de centra geestelijke gezondheidszorg

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de opleiding en tewerkstelling in de buitenschoolse kinderopvang

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de aanstelling en taakopdracht van de dorpsopbouwwerker voor Doel

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

Donderdag 15 februari 2001

VOORZITTER : Mevrouw Patricia Ceysens

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.07 uur.*

Interpellatie van de heer Filip Dewinter tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de campagne Veilig Genieten

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het discriminatiegevoel van leerlingen TSO en BSO naar aanleiding van de campagne Veilig Genieten

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de campagne Veilig Genieten

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Dewinter tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de campagne Veilig Genieten met daaraan toegevoegd de samengevoegde vragen om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot minister Vogels, over het discriminatiegevoel van leerlingen TSO en BSO naar aanleiding van de campagne Veilig Genieten en van mevrouw Becq tot minister Vogels, over de campagne Veilig Genieten.

De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : Mevrouw de minister, ik heb u twee weken geleden tijdens het vragenuurtje van de plenaire zitting al als eerste over dit onderwerp ondervraagd. Ik zal mijn politieke argumenten van toen hier niet herhalen. Ik heb trouwens gemerkt dat ik met die argumentatie niet alleen sta. U bent de laatste weken zelf het mikpunt van heel wat kritiek geweest. De omstreden campagne

is niet enkel in de media en in het onderwijs bekritiseerd, maar ook binnen uw eigen partij.

Mevrouw de minister, de argumentatie is u bekend. Men zegt dat de campagne een belediging is voor de betrokken jongeren. De campagnemakers gaan er blijkbaar vanuit dat zij enkel in deze taal met elkaar communiceren. Men zegt dat de campagne niet voorlicht, maar enkel shockeert. Men zegt dat creativiteit hier met vulgariteit wordt verward. Men zegt dat de overheid een voorbeeldfunctie heeft.

Ik zou even wat dieper willen ingaan op dit laatste punt van kritiek. Deze opmerking is het meest gemaakt door mensen in het onderwijs. Heel wat directeurs en leerkrachten hebben zich de laatste weken in allerlei kranten en televisieprogramma's over de campagne uitgelaten. Zij stellen terecht dat het hun taak is om de jongeren een correct taalgebruik aan te leren en om hen op een correcte wijze op te voeden. Met deze campagne veegt uitgerend de overheid al deze inspanningen van de tafel. De minister belichaamt de overheid en vervult een ontzettend belangrijke voorbeeldfunctie voor het onderwijs en voor de ouders. Heel wat ouderverenigingen hebben zich dan ook vragen gesteld bij deze schokkende campagne.

Dat de campagne effectief shockeert, blijkt niet enkel uit de taal die op de affiches is gebruikt, maar ook uit de spin-off van de affichecampagne. Gisteren heb ik me in een jongerencafé een aantal postkaarten laten overhandigen.

De gaten in deze postkaart staan voor de doorsneden van een gemiddeld mannelijk lid. De mogelijkheden zijn achtereenvolgens 17 mm, 24 mm, 31 mm en 38 mm en gaan vergezeld van de stichtende slogan : 'Wie niet praat voor hij sekst, is een dikke lul'. (*Gelach van minister Mieke Vogels*)

Dewinter

Mevrouw de minister, u vindt dit blijkbaar grappig. Toen ik 10 jaar oud was, vond ik dergelijke zaken ook grappig. Ik vind echter niet dat het de taak is van de overheid om dergelijke dingen in cafés te verspreiden.

De andere kant van dezelfde postkaart is niet grappig maar puur schokkend. Hier luidt de slogan : 'Doe je mond open voor je seks'. Vergezeld van deze illustratieve openingen is dit verre van grappig. Als ik dergelijke zaken wil zien, kan ik in Antwerpen altijd naar de talrijke pornografische winkels in het Schipperskwartier trekken. Mijns inziens moet de overheid zich niet met dergelijke bedenkelijke spelereien bezighouden.

Ik weet niet wat er nog zal volgen. Ik houd alleszins nu al mijn hart vast. Met een zekere verwondering maak ik kennis met de verschillende onderdelen van de campagne. Deze postkaart, die sinds enkele dagen in cafés wordt verspreid, slaat alleszins alles. Dit eenvoudige voorbeeld is een bevestiging van de kritiek die ik al heb geleverd. Dit onderwerp is in de media trouwens al uitvoerig aan bod gekomen. Ik zou dan ook even dieper willen ingaan op de vraag naar de reactie van de voornaamste doelgroep die de campagne wenst te bereiken, de jongeren zelf.

Mevrouw de minister, u hebt daar tot op heden nog niet veel informatie over gegeven. Ik hoop dat u dat vandaag wel zult doen. Het optimale kanaal om de jongeren te bereiken is alleszins het onderwijs. In Het Laatste Nieuws van 9 februari 2001, een krant die de regering toch niet volledig slechtgezind is, heb ik gelezen dat het katholiek onderwijs haast unaniem weigert om aan de campagne mee te werken. De redactie beweert tientallen schooldirecties te hebben bereikt die weigeren mee te werken. Blijkbaar wijst het katholiek onderwijs de campagne uitdrukkelijk af.

De regering is de inrichtende macht van het gemeenschapsonderwijs. Daar is wat meer schroom om een standpunt in te nemen. Dat ligt voor de hand : wiens brood men eet, diens woord men spreekt. Maar ook daar vindt men dat dit niet kan. Daar worden de campagne en de affiches naar de lerarenkamer verbannen of, in het beste geval, naar het lokaal zedenleer.

Ik neem aan dat de minister druk bezig is met na te gaan in welke mate deze campagne wordt gebruikt. Hoe zit het daarmee ? Hoeveel scholen wijzen de campagne gewoonweg af ? Kunt u daar percenta-

ges op plakken, en een vergelijking maken tussen de toestand in het gemeenschapsonderwijs en deze in het katholiek onderwijs ? Hoeveel percent van de jeugdcentra heeft laten weten dat ze er niet wensen aan mee te werken ? De minister gebruikt overheidsgelden ; ik neem dus aan dat ze een duidelijk zicht heeft op de impact van de campagne en van het bestede geld. Hoeveel kost de campagne ?

U zegt dat men 'jongeren' het voorstel heeft voorgesteld, en dat ze het allemaal fantastisch vonden. Hoeveel jongeren hebben het voorstel beoordeeld ? Welke steekproef heeft men genomen ? Is het voorstel voorgesteld aan de onderwijswereld ? Het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs (VSKO) zegt het voorstel nooit te hebben gezien. Het VSKO is nooit om advies gevraagd. Sommige directies zijn boos. Ze stellen dat men voor vanalles en nog wat advies vraagt, maar als het er echt toe doet, vraagt men helemaal niets. Hebt u met de onderwijsinstanties gepraat ? Is daarover overlegd met minister Vanderpoorten en haar kabinetmedewerkers ? Volgens persberichten heeft de onderwijssector de campagne vrijwel unaniem afgewezen. Voorafgaand overleg had u kunnen behoeden voor onaangename verrassingen.

Ik heb nog enkele vragen over de uitwerking van de campagne zelf. Lagen er alternatieven op tafel, en zo ja, welke ? Daarover doen nogal wat geruchten de ronde. Welke voorstellen kwamen niet in aanmerking, en waarom niet ? De hamvraag ligt voor de hand. Wanneer en op basis van welke criteria zult u eventueel beslissen dat het geen zin meer heeft om de campagne nog verder te zetten ? Hoeveel protest moet er nog komen vooraleer u erkent dat u een fout hebt gemaakt, en de campagne intrekt omdat ze haar doel voorbijschiet ? Mijn fractie en ikzelf zijn geen tegenstander van een campagne om jongeren te sensibiliseren voor het gebruik van voorbehoedsmiddelen. Maar vandaag shockeert men alleen maar. Men bereikt het tegenovergestelde effect. Ik wil daarom van u vernemen hoe u het effect van de campagne meet. Hoe meet u de mate waarin jongeren worden gesensibiliseerd ? Doet u dat op basis van de reacties van jongeren zelf ? Welke reacties krijgen u en de betrokken instanties van jongeren op de campagne ?

Ik wil besluiten met een vraag die tezelfdertijd een opmerking en een conclusie is. Ik ben geen voorstander van deze campagne, en blijkbaar delen velen mijn mening. Als objectieve waarnemer ben ik van oordeel dat u langzaam maar zeker zou moeten besluiten om de campagne stop te zetten. Ik weet niet wat u zult antwoorden. Ik zal eerst

Dewinter

naar dat antwoord luisteren vooraleer besluiten te trekken.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, mijn vraag om uitleg gaat over het discriminatiegevoel van leerlingen van het technisch secundair onderwijs (TSO) en het beroeps secundair onderwijs (BSO) naar aanleiding van de campagne Veilig Genieten, die eind januari is begonnen. De minister wil een laagdrempelige, motiverende campagne voeren waarin het belang van relatievorming en aidspreventie aan bod komen. Uit het verslag van de hoorzitting heb ik onthouden dat de campagne wordt gericht op jongeren van 15 en 16 jaar met een laag opleidingsniveau, en dat holebi's zich in de campagne moeten herkennen.

Het doet er niet toe of men zo'n campagne Veilig Genieten noemt ; dat is om het even. Ik ga grotendeels akkoord met de doelstellingen van de campagne. Ik ben een voorstander van een campagne over genieten in een seksuele relatie, en hoe men dat veilig moet doen. Maar ik was geschokt toen u bij de voorstelling van de campagne voortdurend sprak over leerlingen van het beroepssecundair en het technisch secundair onderwijs. Deze leerlingen hebben het niet gemakkelijk. In de commissie voor Onderwijs wordt vaak gezegd dat er vooroordelen leven over deze onderwijsrichtingen. Ze worden voorgesteld als minderwaardig, en hun leerlingen als een bron van problemen. Met deze campagne versterkt de Vlaamse overheid dit vooroordeel.

U hebt verklaard dat u specifiek deze leerlingencategorieën wil bereiken, en dat deze groepen zich door dat taalgebruik sterk aangesproken voelen. Bij een gedeelte van de jeugd roept dat taaltje negatieve reacties op. We hebben met veel aandacht de tv-uitzending bekeken waarin leerlingen hun commentaar op de campagne gaven. Ik heb onthouden dat een leerling erg voor was, sommigen waren erg tegen, anderen vonden dat zo'n campagne moet kunnen maar dat dit woordgebruik niet door de beugel kan. Lezersbrieven in de pers bevestigen dit. De minister zelf heeft wel succes gehad, maar de campagne niet.

Wij hebben het moeilijk om over seksualiteit te praten. Dat is zeker moeilijk voor jongeren. We helpen hen niet met dat soort van schuttingwoorden. Ik refereer aan een interview met mevrouw

Leona Detiège over het tv-programma 'Mannen aan de rand van een zenuwzinking'. Men vroeg vrouwen hoe thuis de gesprekken met kinderen over seksualiteit verlopen. Zijn mannen daarover te openhartig, maken ze er te snel grappen over, of houden ze te veel hun mond ? Volgens mevrouw Detiège maken mannen er te snel grappen over. Mannen zijn daar niet goed in : ofwel doen ze stoer, ofwel maken ze grappen. Ze hebben moeite met een ernstig gesprek.

U richt zich tot een categorie leerlingen die het moeilijk heeft om dit onderwerp met de juiste woorden te bespreken. We vragen ons dan af of u wel de juiste campagne hebt opgezet. Daarover is al veel gezegd ; ik zal het daarbij laten. Ik wil alleen weten waarom de minister de campagne voortdurend rechtvaardigt met een verwijzing naar de beperkingen van leerlingen van het beroeps- en technisch secundair onderwijs. Steunt u op wetenschappelijk onderzoek of op de mening van ervaringsdeskundigen ? Moeten we a posteriori uw uitspraken, in het licht van uw verantwoordelijkheden inzake gelijke kansen, niet ongelukkig noemen ?

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Aansluitend bij wat mevrouw Van Cleuvenbergen heeft gezegd, wil ik benadrukken dat ik een voorstander ben van een campagne over veilig genieten. Het is de vraag op welke manier dat moet gebeuren. In elk geval heeft de campagne stof doen opwaaien. We mogen echter niet uit het oog verliezen wat de algemene doelstelling van de campagne is. Dat is niet duidelijk. U zegt dat iedereen het lege tekstballonnetje zelf mag invullen. Iedereen denkt er het zijne van. Wat is uw algemene doelstelling, en op welke wijze zult u het effect van de campagne meten ? Wilt u dat bijvoorbeeld doen aan de hand van het aantal abortussen ?

De campagne is uitsluitend op jongeren gericht. Volgens mij moet iedereen die op een of andere wijze met veilig vrijen heeft te maken of daartoe een bijdrage kan leveren, daarbij worden betrokken. Ik geef een voorbeeld. U zegt dat de campagne effect heeft. Ik denk dat het veeleer gaat om een gebrek aan strategische planning. Het nummer van de Aidstelefoon staat op de affiches. Vandaag krijgt de Aidstelefoon veel telefoontjes. Er zijn niet genoeg vrijwilligers, en men kan de oproepen niet aan. U moet ervoor zorgen dat de gevolgen van de campagne worden opgevangen.

De rol van ouders komt niet genoeg aan bod. Ik wil hun rol niet overroepen ; ouders hebben het niet

Becq

gemakkelijk om daarover te praten. Moeders doen dat iets gemakkelijker dan vaders. Het taalgebruik van de campagne bevordert hun inbreng niet. U hebt de kans gemist om ouders iets aan te bieden dat hen zou helpen om een rol te spelen. Minister Vanderpoorten heeft lessen getrokken uit het fiasco van de federale drugscampagne. Ze wil samenwerken met 'Klasse voor leerkrachten', leerlingen en ouders. Dat missen we hier.

Men kan zich beperken tot de 15- en 16-jarigen, en daarmee is alles opgelost, ofwel heeft men een algemene doelstelling waaraan liefst zoveel mogelijk mensen en groepen kunnen meewerken. Ik vind dat de ouders hier ook een zeer belangrijke groep vormen. Men had beter een congruente strategie uitgewerkt waarin nog andere groepen betrokken werden, zoals 'Klasse voor ouders' en 'Brieven aan ouders van tieners' van de Bond van Grote en Jonge Gezinnen. Ook aan hen moest materiaal aangereikt worden om te helpen bij het taalgebruik dat zo moeilijk ligt.

De bedenking die ik maak voor de ouders geldt ook voor de leerkrachten. Het is een beetje laat om nu met die pakketten te komen aandragen. De leerkrachten zouden eigenlijk voorbereid moeten zijn, maar ze hebben gelukkig de nodige knowhow om dit aan te pakken. Vele door mij gecontacteerde scholen zeggen dat ze de seksuele opvoeding geïntegreerd hebben in hun lessenspakket, maar dat ze niet meedoen aan deze campagne. Ze blijven gewoon verder werken zoals ze bezig waren. Als lessenspakketten pas achteraf aangevraagd moeten worden, vind ik dat u te laat komt. Een leerkracht moet gewapend zijn op het moment dat de vragen gesteld worden. Wat nu gebeurt, is dat jongeren hun leerkrachten wel aanspreken over de campagne, ook al omdat ze zo een uurtje les missen, maar dat hun leerkracht niet voorbereid is. De leerkracht zou moeten weten wat de bedoeling van de campagne is, om het gesprek zo te kunnen oriënteren dat de boodschap en de doelstelling die u zou willen bereiken, effectief ter sprake komen.

Hetzelfde geldt ook voor andere opvoeders in de ruime betekenis van het woord, bijvoorbeeld voor jeugdwerkers, opvoeders in instellingen, enzovoort. Ook zij zeggen dat ze over de problematiek proberen te spreken in gewone bewoordingen, hoewel dat zowel bij jongeren als volwassenen nog steeds moeilijk ligt. Wat ik mis, is een globale strategie waarin deze campagne haar plaats heeft. Daarom stel ik me de vraag wie er allemaal betrokken was bij de opzet, uitwerking en implementatie van deze

campagne, waarvan wij vinden dat u daarin bent tekortgeschoten.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Ik zou nog iets willen inbrengen voor de volledigheid van het debat, omdat dat toch belangrijk is. De centra Algemeen Welzijnswerk, die de werking van Jongerenadviescentra, centra Levens- en Gezinsvragen en centra Geboorteregeling en Seksuele opvoeding bundelen, hebben ook gereageerd op de campagne. Deze centra beweren dat de campagne een succes is omdat er een pleidooi gehouden wordt voor preventie, en dat het in de campagne helemaal niet gaat om de strijd om het morele gelijk tussen voor- en tegenstanders ervan. Ze zeggen dat de slogans er alleszins in geslaagd zijn jongeren aan te spreken en te bereiken, en dat wie dat verbindt met allerlei morele en andere oordelen ofwel te kwader trouw is, ofwel totaal vervreemd van de huidige jongerencultuur, die gelukkig evenveel diversiteit vertoont als de zo bezorgde volwassenwereld. Voor de volledigheid van het debat wil ik dus zeggen dat er nog andere meningen zijn dan deze die we hier tot nog toe gehoord hebben.

Ik wil hier nog iets aan toevoegen over een advertentie uit Knack. De slogan ervan luidt 'lijntje speed?'. Dat is een eyecatcher, een blikvanger. Maakt men nu reclame voor speed? Nee, men trekt de aandacht op en maakt reclame voor een internetverbinding. Ik wil dit maar even inbrengen. Voor mij is het belangrijk dat je jongeren bereikt. Om in deze gemediatiseerde wereld mensen en jongeren te bereiken moet je een beetje durven te forceren, shockeren is wat te veel gezegd. Op deze manier heb ik ook de campagne bekeken, en alle mogelijke reacties erop tonen aan dat het op die manier werkt. Ik ben ervan overtuigd dat er, net zoals bij volwassen koppels, ook bij jongeren een eigen taalgebruik ontstaat wanneer men het heeft over seksualiteit, vrijen en genieten. In hun relatievorming zullen jongeren op zoek gaan naar hun eigen taalgebruik, en niet noodzakelijk de taal overnemen die in de campagne als blikvanger gebruikt wordt. Dat zou soms het geval kunnen zijn, maar dat hoeft niet.

Ik vond de Valentijnsboodschappen in de krant gisteren ook zeer grappig. Men vindt hier een keur van het woordgebruik dat ook in de volwassenenwereld gebruikt wordt om die zaken duidelijk te maken. Ik vermeld dat hier om een duidelijk onderscheid te maken tussen wat je met een campagne wilt doen en wat het uiteindelijke effect ervan

Van Den Heuvel

op jongeren is. Ik merk dat deze campagne, door de manier waarop ze gevoerd wordt, bij jongeren gespreksstof is en aanleiding kan geven tot het voeren van verdere gesprekken over de boodschap die meegegeven werd. Spreek samen af hoe je dat doet.

Ik denk dat deze campagne, los van het taalgebruik, haar doel heeft bereikt. Ze heeft slechts 8 miljoen frank gekost. Ik zou graag nog eens een campagne zien die zo weinig kost en zo efficiënt is.

Als het de bedoeling is om via een campagne een specifieke doelgroep aan te spreken, moet dat ook worden gezegd. Ik ondervind immers dat bepaalde jongeren uit het BSO en het TSO zich afvragen of ze nu werkelijk zoveel erger zijn dan de rest.

De affiches en de kaarten die we hier hebben gezien, zijn slechts een onderdeel van de campagne. Er komt dus nog een vervolg. Hoe zal de campagne verder verlopen ?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Ik zal alles nog eens even op een rijtje zetten.

De campagne komt voort uit de vaststelling dat het aantal tienerzwangerschappen en het aantal abortussen bij meisjes jonger dan negentien toeneemt. Vorig jaar waren er 2200 abortussen bij meisjes jonger dan negentien en 1300 uitgedragen tienerzwangerschappen. Dat is een toename die ons zorgen baart.

Er is ook een toename van het aantal HIV-besmettingen per maand. Er wordt dus steeds slordiger omgesprongen met het gebruik van voorbehoedsmiddelen, zowel door jongeren als door ouderen.

Wie slechts 8 miljoen frank heeft om een campagne te voeren, richt zich tot een bepaalde doelgroep. Ik zal niet beweren dat oudere doelgroepen geen campagne nodig hebben. Het grootste aantal HIV-besmettingen komt immers voor bij personen tussen 25 en 35 jaar en niet zozeer bij jongeren. Omdat we echter beperkte middelen ter beschikking hadden, hebben we beslist de campagne te richten op 15- tot 19-jarigen, met specifieke aandacht voor de jongeren uit het TSO en het BSO. We bouwen hiermee voort op de resultaten van een aantal studies die aantonen dat jongeren uit het TSO en het BSO sneller tot seksueel verkeer overgaan. Wat de oorzaak daarvan is, weet ik niet.

70 percent van de meisjes die bij het Collectief Anticonceptie aanklopten voor abortus, kwam uit het TSO en het BSO. Het merendeel van die meisjes wist niet dat er zoiets als een morning-afterpil bestaat.

In Antwerpen is er een studie uitgevoerd over chlamydia, een minder bedreigende seksueel overdraagbare aandoening. Daaruit bleek dat meisjes uit het TSO het meest geïnfecteerd waren. Het risicogedrag is in die doelgroep dus groter dan het risicogedrag in het ASO.

Moeten we in dit verband dan spreken over probleemjongeren ? Neen, de leeftijd waarop men seksueel verkeer heeft, moet niet worden gedefinieerd in termen van eventueel probleemgedrag. Het gaat over het feit of men al dan niet klaar is voor dat seksueel verkeer en of men het al dan niet op een veilige manier heeft. Zo zijn we tot de campagne Veilig Genieten gekomen. Elk van de twee woorden is even belangrijk. Seksueel verkeer mag immers niet gebeuren uit prestatiedrang en moet verbonden zijn met tederheid en innigheid. Het komt er dan ook op aan vooral meisjes te leren zeggen dat ze er nog niet klaar voor zijn. Genieten moet bovendien veilig gebeuren.

Die boodschap hebben we aan het Centrum Gezinsplanning en Seksuele Opvoeding (CGSO) en aan Sensoa meegegeven, met de vraag een campagne te ontwikkelen voor jongeren tussen 15 en 19 jaar. Deze organisaties hebben een stuurgroep opgericht en hebben een offerte uitgeschreven om een voorstel in te dienen voor de campagne Veilig Genieten. Zeven bureaus hebben een voorstel ingediend : VVL/BBDO ; Gruppo Due ; De Kie Communications ; Libens, Gheury & Fauconnier ; In Casu nv ; Leo Burnett Worldwide en McCann-Erickson. Het CGSO heeft dan aan Toon De Bock gevraagd om een vooronderzoek te organiseren. Toon De Bock is tweede-licentiestudent medisch-sociale wetenschappen. Hij volgt de richting gezondheidsvoorlichting bij professor Ann Buysse, en maakt een eindverhandeling over seksualiteitsvoorlichting.

Hij heeft die zeven campagnes voorgelegd aan vier jongerengroepen – jongens en meisjes – uit het TSO, het BSO, het ASO en ook aan een groep uit het hoger onderwijs. Die zeven campagnes gebruikten de volgende middelen : affiches, de Boomerangcards die u bijhebt, posters voor jongerencafés, posters voor scholen, een aantal printadvertenties, radiospots en een website.

Vogels

Die vier jongerengroepen hebben allemaal de huidige campagne gekozen als de beste, de duidelijkste en meest aansprekende. Het is grappig dat die groepen tot ongeveer dezelfde conclusies komen en er telkens tussen haakjes bijzetten dat zij beseffen dat dit misschien provocerend kan overkomen, vooral voor katholieke scholen. De andere campagnes gebruikten soms een nog grovere taal.

Die bureaus zijn geen schunnige bureaus, het zijn grote reclamebureaus. Zij proberen zich in te leven in de taal van de doelgroep, die in dit geval vrij direct is. De taal die deze bureaus gebruiken om huisvrouwen te benaderen die een strijkijzer moeten kopen, is minder shockerend, maar soms even infantiel. Ik erger me daar wel aan, hoewel ik een potentiële strijkijzerkoopster ben.

Volgens de jongeren is dit de beste campagne. Ik ben geen jongere, ik behoor niet tot de doelgroep, en ik ben ook wel even geschokeerd geweest. Ik vroeg me af of we als Vlaamse overheid zo'n campagne konden lanceren, maar uiteindelijk moeten we keuzes maken. Als aan het einde van het traject blijkt dat dit de beste campagne is om de doelgroep te bereiken, wie ben ik dan om dat af te keuren?

Dit alles is gebeurd in overleg met de Vlaamse minister van Media, die een van de drie radiospotjes niet heeft aangenomen omdat er te plat Antwerps in werd gesproken. Verder kan men stellen dat de procedure correct gebeurd is, en dat de campagne dus moet kunnen.

De campagne is nu drie weken bezig. Er wordt onwaarschijnlijk veel over gepraat, in negatieve maar ook en vooral in positieve zin. Ik lees ook de kranten en de negatieve lezersbrieven, maar ik krijg via e-mail kopieën van lezersbrieven die de campagne steunen, en die zeggen dat de brieven werden opgestuurd naar Het Laatste Nieuws. Ik heb die echter nog niet gezien. Ik wil daarmee niets insinueren, misschien zullen ze nog verschijnen.

Ik krijg ongelooflijk veel positieve reacties van jeugdbewegingen en van jongeren die niet alleen de affiches vragen, maar een volledig sensibiliseringspakket voor een relatievormingssessie naar aanleiding van Valentijn. Ik merk ook dat er in de scholen veel over gepraat wordt. De informatiepakketten zijn, samen met de 'bla, bla, bla, dan pas boem, boem, boem-affiche' die voor de scholen bedoeld is, naar de leerkrachten gestuurd. De affiches met de gewraakte woorden kut en lul waren vanaf

het begin bedoeld voor de jongerencafés en zijn nooit naar de scholen gestuurd. Ik was dan ook verbaasd leerkrachten of directies in de media te horen zeggen dat ze die affiches in de vuilnisbak hebben gegooid.

Voor de verschillende doelgroepen zijn er verschillende affiches gebruikt. De verguisde affiches zijn naar de jongerencafés gestuurd, de 'bla, bla, bla, dan pas boem, boem, boem-affiches' en de infopakketten naar de scholen. De radiospots zijn in een behoorlijke taal opgesteld zonder dat de verguisde woorden werden gebruikt.

Ik heb de indruk dat alles een beetje uit de context is getrokken. Vanmorgen was ik in een school in de buurt van Aalst die de affiches absoluut niet wilde uithangen. Een van de leerkrachten had aan de directie voorgesteld om de minister zelf uit te nodigen. Er waren negatieve reacties van de leerkrachten en de leerlingen. Ik waagde me dus in het hol van de leeuw.

Eerst was er tijdens het klassenuur Leefsleutels een debat over het nieuwe federale drugsbeleid en over de campagne Veilig Genieten met jongeren van 14 jaar. Daar kwamen boeiende vragen. Daarna was er een officieel gebeuren met een aantal jongeren uit de leerlingenraad, ouders en leerkrachten. Het was een spervuur van negatieve zaken. De directie had zelf de regionale media uitgenodigd. Na 50 minuten tegenkanting vroeg de aanwezige journalist of niemand de campagne goed vond. Een jongere stak zijn vinger op en meer dan de helft van de zaal volgde. Op de vraag waarom ze niet eerder reageerden, werd geantwoord dat de directrice vooraan zat. Daarmee wil ik aantonen dat een en ander relatief is. Het is niet omdat de directies de campagne negatief vinden dat alle leerlingen dat ook vinden.

In elk geval wordt er over de campagne gepraat, zelfs in de scholen waar de campagne wordt verguisd. Dat gaat niet enkel over het taalgebruik, maar ook over de boodschap erachter. Scholen geven nu toe dat er meer over seksualiteit moet worden gepraat. Ze vinden mijn manier verkeerd, maar ze zullen het wel doen. Naar aanleiding van de campagne vragen leerlingen aan hun leerkrachten of er niet in de klas kan worden gepraat over seksualiteit en voorbehoedmiddelen.

Momenteel zijn we aan de derde druk van het materiaal toe. Het aantal bezoekers op de website is groot. Er zijn ook heel veel meldingen dat leerlingen thuis met hun ouders niet over seksualiteit kunnen praten. Dertig jaar geleden toen ik jong

Vogels

was, was over seks praten taboe. Ik dacht dat we in de eenentwintigste eeuw verder stonden, maar dat blijkt niet zo.

We hebben wel degelijk een parallelcampagne gevolgd voor de ouders. Die moet verder worden doorgetrokken. In het nummer van 'Klasse voor ouders' van deze week staan twee artikels. Het ene gaat over de gegevens van dokter Geeraert over seksueel gedrag bij jongeren. Het tweede gaat over hoe er het beste met jongeren over seksualiteit wordt gepraat.

De voorbije drie weken zijn niet de meest rustige uit mijn carrière geweest, maar ik ben er meer dan ooit van overtuigd dat dit een goede campagne is. Ze blijft bij volwassenen vaak in de krop steken door het woordgebruik, maar bij jongeren gaat dat veel verder. Er is een evaluatie gepland over het effect ervan. We willen kijken of ze, net als de 'zet-hem-op-campagne' destijds, een gedragsverandering kan veroorzaken. Dat zou moeten worden weerspiegeld in een afname van het aantal ongewilde tienerzwangerschappen en een afname van de HIV-besmetting, hoewel het niet gemakkelijk is om dat te bereiken. Deze campagne is in elk geval geslaagd omdat er opnieuw over seksualiteit wordt gepraat en dat was dringend nodig.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, ik blijf een beetje op mijn honger zitten. U hebt niet geantwoord op een aantal concrete vragen. Ik had gevraagd naar de totstandkoming van de campagne. U hebt een aantal dingen verteld die ik al wist. Ik had ook graag geweten hoeveel scholen de campagne daadwerkelijk zullen voeren. In de pers lees ik dat de katholieke scholen bijna unaniem de campagne weigeren. Hoe zullen de jongeren worden bereikt als het materiaal netjes in uw kabinet of elders blijft opgestapeld ?

Minister Mieke Vogels : We zijn al aan de derde druk toe.

De heer Filip Dewinter : Waar gaat dat dan allemaal naartoe ? Klopt het dat de helft van de gemeenschapsscholen de campagne weigert ?

Minister Mieke Vogels : Directies willen de posters niet ophangen omdat ze niet passen in de school. Het infopakket ligt wel ter beschikking in de leerderskamer. De leerkrachten die het willen gebrui-

ken, kunnen dat. Mijn campagne is niet geslaagd als in 90 procent van de scholen de affiche ophangt. Mijn campagne is wel geslaagd als in 90 procent van de scholen wordt gepraat over seksualiteit. Mijns inziens is de campagne geslaagd. Het gaat me tenslotte niet om het uithangen van affiches.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : Mevrouw de minister, ik neem akte van uw criteria. Als mijn partij affiches laat drukken, heb ik graag dat ze ook worden opgehangen. U hebt duidelijk een andere benadering.

Een zaak stoort me echter enorm. Deze campagne is eigenlijk een gemiste kans. Zoals wellicht iedereen ben ik voorstander van een betere voorlichting en een betere communicatie over aids-preventie en voorbehoedsmiddelen. Dit is echter een gemiste kans.

Mevrouw de minister, u denkt dat uw campagne een succes is omdat u een polemieek hebt kunnen opstarten. U vergist zich echter schromelijk. De polemieek draait om de slogans, de schuttingtaal en een aantal uiterlijkheden van de campagne. Ik betwijfel echter of uw campagne de jongeren rond de eigenlijke inhoud sensibiliseert. De polemieek draait immers niet om de inhoud van de campagne. We hebben het hier niet over het grote morele gelijk of ongelijk. We hebben het hier over de communicatiemethodes van de overheid.

Men mag dit niet vergelijken met de advertenties van privé-organisaties of bedrijven in tijdschriften. De bedrijven doen met hun advertenties wat ze willen. Indien we ons daar niet in kunnen terugvinden, kopen we hun producten gewoonweg niet.

De overheid heeft evenwel een belangrijke voorbeeldfunctie te vervullen. Volgens hulpverleners, leerkrachten en directies met een belangrijke hulpverlenende functie geeft de overheid momenteel een totaal tegenovergesteld signaal. Bij het ontwikkelen van de campagne had men hier ook oog voor moeten hebben.

Dit is ook de oorzaak van onze kritiek. Uit het antwoord van de minister blijkt dat er geen overleg is geweest. Waarom is er vooraf geen overleg met de onderwijssector en met de andere betrokken sectoren geweest ? De minister heeft de campagne voorgelegd aan een kleine groep jongeren die moesten beslissen over de definitieve vorm van de campagne. Deze jongeren hebben gewoon voor de meest spectaculaire campagne gekozen. (*Opmerkingen van minister Mieke Vogels*)

Dewinter

De aanwezige jongeren vonden deze campagne alszins spectaculair genoeg. Een beter overleg, een betere voorbereiding en een betere communicatie met de betrokken sectoren hadden uiteindelijk een beter resultaat opgeleverd.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik zou even iets willen rechtzetten. De minister verwacht de reacties op de campagne Veilig Genieten blijkbaar met de reacties van het katholiek onderwijs op de federale drugsnota. Leefsleutels is immers een project dat zich met drugs bezighoudt.

Minister Mieke Vogels : Dat is niet waar. Het project Leefsleutels draait om levensvaardigheden. Ook weerbaarheid en seksualiteit komen hierbij aan bod. In de school die ik deze ochtend heb bezocht, zal het project Leefsleutels tijdens het laatste trimester van het lopende schooljaar rond seksualiteit worden opgebouwd.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de minister, u hebt daarnet duidelijk toegelicht hoe de campagne tot stand is gekomen en hoe een aantal voorzorgen zijn ingebouwd.

U hebt de opvoeders die met jongeren werken echter een stap te laat ingelicht. Op het ogenblik dat u op televisie een verklaring aflegde en de campagne aan het grote publiek voorstelde, hadden de scholen nog niets ontvangen. De volgende dag stonden in de meeste kranten reeds foto's van de affiches. De scholen hebben echter pas enkele dagen later de volledige pakketten ontvangen. Ook voor de ouders is het te laat. Deze mensen hebben niet de kans gekregen om op een gepaste manier te reageren. Deze campagne had nochtans veel mensen kunnen helpen. Praten over seks is nooit makkelijk, zeker niet tussen mensen van verschillende generaties.

Mevrouw de minister, ik heb trouwens gemerkt dat u mijn essentiële vraag niet hebt beantwoord. Zijn de campagneslogans, rekening houdend met het geheel van het gelijkemansbeleid, niet ongelukkig gekozen ?

Minister Mieke Vogels : Ik wil hier nog even op inpikken. Tijdens de oorspronkelijke voorstelling van de campagne heeft het Centrum Gezinsplanning en Seksuele Opvoeding een duidelijk overzicht van de doelgroep gegeven. Het campagnebureau dat deze campagne heeft ontwikkeld, heeft tijdens die-

zelfde voorstelling gesteld dat deze campagne goed aansluit bij de leerlingen van het BSO en het TSO. Ik heb zelf nooit het verband gelegd tussen de taal in de campagne en het feit dat de doelgroep technisch en beroepsonderwijs volgt. Aangezien de kranten dit steeds hebben beweerd, heb ik dit ondertussen al vaak moeten weerleggen.

De campagnetaal is niet gekozen op grond van de onderwijstypes in kwestie. De mogelijke campagnes zijn allemaal aan groepen leerlingen uit het BSO, het TSO, het ASO en het hoger onderwijs voorgelegd. Alle groepen hebben voor deze campagne gekozen.

Ik heb wel gezegd dat het probleem in het TSO en het BSO groter is omdat die jongeren sneller seksueel contact hebben en blijkbaar minder zijn voorgelicht of minder van veilig vrijen afweten. Deze realiteit wordt deze week ook in 'Klasse voor ouders' toegelicht. Er is dus wel een zekere parallellie.

We hebben het campagnebureau nooit gevraagd om een campagne te maken in de taal van de zogenaamde lomperikken van het BSO en het TSO. Een aantal kranten heeft de campagne zo omschreven. Een aantal directies van BSO- en TSO-scholen zijn hier graag op ingegaan en hebben me verweten dat ik het BSO en het TSO wil discrimineren. Deze verwijten waren voor hen enkel een schaamlap om niet over de schuttingtaal te moeten spreken. Die scholen beweren nog steeds dat ik tegen het BSO en het TSO ben gekant. Dit is echter niet waar.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen, ik zou u willen vragen om af te ronden.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de minister, ik denk dat u de kranten eens moet nalezen.

Minister Mieke Vogels : Het is niet omdat een krant schrijft dat ik iets heb gezegd, dat ik dat ook heb gezegd.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de minister, de dag na uw voorstelling van de campagne stonden de reacties van enkele leerlingen in Het Belang van Limburg. Ik heb die reacties ook gelezen, maar het is mogelijk dat ik ze anders interpreteer dan u.

Ik wil hier nog iets over het BSO en het TSO zeggen. Indien de jongeren van 15 en 16 jaar de doelgroep van deze campagne vormen, dan komt de campagne te laat. Hoewel ze zeker behulpzaam

Van Cleuvenbergen

kunnen zijn, is dit geen opdracht van de scholen. Het gaat hier om de ouders. Ouders moeten via andere kanalen bereikt worden, niet alleen via Klasse, maar ook via opvoedingsondersteuning. Daarom wou ik nog eens aandringen op het bij voorrang steunen van projecten daarrond. Tegenwoordig worden klassieke verenigingen daar niet meer voor gesubsidieerd, en dat is toch wel een probleem.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Ik zou toch nog willen zeggen dat de begeleidende groepen te laat verwittigd werden. De kinderen vragen nu wel aan hun leerkrachten wat ze van de slogan vinden, maar hebben het niet over de boodschap die erachter zit. Als men op voorhand het materiaal gehad had, had men hier op een andere manier over kunnen spreken.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Dewinter en door mevrouw Becq werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de psychiaters in de centra geestelijke gezondheidszorg

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de psychiaters in de centra geestelijke gezondheidszorg.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, het is niet de eer-

ste keer dat ik het heb over de problematiek van de psychiaters. Meestal ging het over kinderpsychiaters, nu gaat het over psychiaters in het algemeen, omdat zij in de huidige ontwikkelingen binnen de psychiatrische ziekenhuizen en de centra geestelijke gezondheidszorg soms vergeten worden.

Ik herinner me nog zeer goed dat ik er u tijdens uw eerste begrotingsbesprekingen als minister in 2000 op gewezen heb dat de problematiek van de psychiaters op een degelijke manier aangepakt moest worden, omdat er voor hen in het goedgekeurde decreet niets voorzien was. Er was een lacune. Er is toen alleen gezegd dat we eventueel iets konden doen aan de verloning van de psychiaters door de centra geestelijke gezondheidszorg de bijdragen van de patiënten te laten houden. U vond echter dat we de mensen daar toch niet voor konden laten betalen. Als u de sector beter kende, zou u weten dat dat de meest haalbare kaart was. Nu worden vele psychiaters geconfronteerd met een aantal problemen, vooral in de centra geestelijke gezondheidszorg.

Een psychiater is in de eerste plaats een arts met een medische verantwoordelijkheid. In de nieuwe centra geestelijke gezondheidszorg is het voor de psychiaters niet altijd even duidelijk of zij hierin een beleidsplaats krijgen, hoewel ze medisch verantwoordelijk zijn. De oprichting van een medische raad bijvoorbeeld, gebeurt niet in alle centra op dezelfde manier. Daarom hebben de psychiaters een petitie gehouden, die ze aan u overhandigd hebben. Ze maken zich in de eerste plaats zorgen over de medische verantwoordelijkheid die ze dragen maar waarvoor ze onvoldoende garanties krijgen om die altijd te kunnen opnemen.

Op de tweede plaats worden ze geconfronteerd met de weddebarema's. Ze vinden dat ze hetzelfde barema zouden moeten krijgen als op vergelijkbare werkplaatsen. Vermits ze werken voor een Vlaamse dienst, zouden ze moeten vallen onder het barema van arts-specialist, barema 27 van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Als je een wedde aan iets koppelt moet het ook mogelijk zijn daaraan verplichtingen te koppelen. In de praktijk is het momenteel immers zo dat psychiaters een aantal uren minder werken als compensatie voor het geleden loonverlies. Dat is echter een te simpele redenering, zeker als je weet dat de wachtlijsten bij de centra geestelijke gezondheidszorg steeds groeien.

Verder vragen de psychiaters dat u het gesprek zou aangaan met de federale minister, om na te gaan

Van Cleuvenbergen

hoe het zit met de verloningen en met de prestatiegerichte activiteiten. Als hun loon afhangt van de prestaties die ze leveren, weet u ook dat dat leidt tot een prestatiegeneeskunde, en dat kan toch niet de bedoeling zijn. Zeker in de sector van de geestelijke gezondheidszorg zouden we de prestatiegerichte geneeskunde moeten kunnen achterlaten en vanuit een ander vertrekpunt moeten kunnen handelen, vooral omdat die prestatiegerichte activiteiten, de zogenaamde nomenclaturen, altijd vasthangen aan akten die materieel te meten zijn. Heel wat activiteiten die te maken hebben met psychiatrie en geestelijke gezondheidszorg, waarbij men verwacht dat in team gewerkt wordt, zijn niet te meten in Riziv-nomenclatuur. Hier stelt zich toch een heel groot probleem. Als deze problematiek niet opgelost raakt, zullen de psychiaters die in de centra geestelijke gezondheidszorg werken, de sector verlaten en kiezen voor andere tewerkstellingsplaatsen. Als dat gebeurt, zitten we helemaal in de problemen, zeker nu iedereen ervan overtuigd is dat niet alleen onze genen bepalend zijn voor onze gezondheid maar ook onze leefomstandigheden. De aandacht voor het psychisch welbehagen zal dus steeds groter worden, daarom mogen we de problemen die er zijn zeker niet laten aanslepen. Noch de ambulante, noch de residentiële psychiatrische gezondheidszorg mogen verwaarloosd worden. Daarom wil ik u vragen naar de huidige stand van zaken en de mogelijke verbeteringen aan het statuut en de verloning van de psychiaters, vooral dan in de ambulante geestelijke gezondheidszorg. Ik weet wel dat hierover ook federaal onderhandeld moet worden, maar ook dan bent u de meest aangewezen persoon om hier aan te beginnen.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Ik erken samen met mevrouw Van Cleuvenbergen het belang van de psychiatrische gezondheidszorg en zeker van de ambulante psychiatrische gezondheidszorg. Ik weet dat er lange wachtlijsten zijn en dat het moeilijk is om psychiaters en vooral kinderspsychiaters te vinden en te houden. Die hoogopgeleide artsen trekken immers massaal naar Nederland. Het probleem beperkt zich echter niet tot de centra geestelijke gezondheidszorg. We worden er ook mee geconfronteerd in verband met de numerus clausus voor de opleiding geneeskunde. Hierover is trouwens een debat aan de gang in de commissie Onderwijs.

Ik denk dat die numerus clausus verantwoord is. We moeten hem echter niet bij het begin van de

opleiding opleggen, maar wel op het ogenblik dat er voor specialisatie moet worden gekozen. Artsen in opleiding kiezen immers voor populaire specialisatierichtingen en psychiatrie hoort daar niet bij. Huisarts hoort daar trouwens ook niet bij. We krijgen zo specifieke tekorten in bepaalde specialisatierichtingen. Het gaat dus om een algemeen probleem dat niet louter binnen de geestelijke gezondheidszorg kan worden opgelost.

Het was de bedoeling van het decreet van 18 mei 1999 om voor de centra geestelijke gezondheidszorg af te stappen van de heel specifieke erkennings- en subsidiëringsbesluiten en te kiezen voor deregulering en responsabilisering van de voorzieningen. Dat betekent dat we niet langer financieren op basis van heel gedetailleerde en strikt genormeerde personeelskosten, maar wel via een enveloppensysteem op basis van resultaten en prestaties. De resultaten en prestaties vallen onder de verantwoordelijkheid van het management van de centra. Daarom zitten er in die enveloppe managementstoelagen en daarom ging de schaalvergroting gepaard met het in het leven roepen van een aantal managementfuncties om het eigen beheer aan te kunnen.

Een belangrijk gevolg van die keuze is dat ook personeelsaangelegenheden onder de verantwoordelijkheid van het management en de inrichtende macht vallen. Wij spelen niet langer de rol van sociaal secretariaat, zoals vroeger. De overheid heeft enkel de minimumbarema's bepaald. Er is een barema voor personeelsleden met een universitair diploma, een barema voor personeelsleden met een diploma hoger onderwijs en een barema voor logistieke functies. Een hogere verloning is zeker mogelijk en kan worden onderhandeld tussen de inrichtende macht en het personeel. Wij zijn echter geen partner meer in die onderhandelingen.

Deze verloning die voor de goedkeuring van het decreet werd toegekend, zit nu in een enveloppe die werd opgewaardeerd met de managementfuncties. Ook de inkomsten van de Riziv-prestaties worden in de enveloppe opgenomen, terwijl die vroeger werden afgetrokken. Dit zou ruimte moeten creëren voor onderhandelingen tussen de betrokken partijen. Het is erg moeilijk om als overheid, op basis van het decreet, tussenbeide te komen omdat de verschillende psychiaters van de verschillende centra op een andere manier worden vergoed.

Mevrouw Van Cleuvenbergen, uw zorg is dus terecht, maar we hebben in dit parlement gekozen voor een responsabilisering van de sector en het is nu dus erg moeilijk om ons daarmee te bemoeien.

Vogels

Uw laatste vraag ging over een betere vergoeding van de psychiaters via de Riziv-prestaties. In de interministeriële conferentie over gezondheid is er een aparte werkgroep voor psychiatrie, die zich specifiek bezighoudt met K-bedden en kinderpsychiatrie maar die zich wat later ook zal buigen over de vraag hoe men de psychiatrie in Vlaanderen meer kansen kan geven. Dat is immers dringend nodig.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : De problematiek is inderdaad complexer en de instroom in de universiteit wordt inderdaad afgeremd door die numerus clausus bij het begin van de opleiding. Op 14 december 2000 waren er 439 hoofdinschrijvingen en 363 generatiestudenten. Ik heb ook de cijfers voor de kinderpsychiatrie. Op jaarbasis krijgen in Vlaanderen slechts acht mensen toegang tot de opleiding tot kinderpsychiater. Er is immers een tekort aan stageplaatsen. Bovendien moet een psychiater die een stagiair aanneemt daar tijd voor uittrekken, waardoor hij minder Riziv-prestaties kan leveren. Dat is dus niet zo evident en zorgt voor een vicieuze cirkel.

Tot op heden hebben de voorzieningen nog steeds geen gedetailleerde beschrijving van de enveloppe ontvangen. Men heeft wel een bedrag gekregen, maar men weet niet waar het allemaal voor moet dienen. Volgens mij is de verloning van de psychiater niet in die enveloppe opgenomen. Kunt u dat even nakijken ?

U zegt terecht dat het management en het bestuur de kwestie moeten regelen. Toch kan het u niet onberoerd laten dat psychiaters naar Nederland blijven gaan of dat ze vluchten naar de K-voorzieningen, waar de normering zeer goed is. Men heeft daar immers per dertig bedden een kinderpsychiater, daar waar dat in de klassieke psychiatrie een psychiater per zestig bedden is. De ambulante sector komt zo onder druk te staan. Psychologen kunnen die druk voor een deel opvangen, maar het gaat hier toch om medische aangelegenheden die onder de verantwoordelijkheid van een psychiater vallen. U moet de zaak dus iets intensiever opvolgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de opleiding en tewerkstelling in de buitenschoolse kinderopvang

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de opleiding en tewerkstelling in de buitenschoolse kinderopvang.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de voorzitter, collega's, mevrouw de minister, de regelgeving op de buitenschoolse kinderopvang is nu al enige tijd van kracht. Daarom moeten we de tewerkstelling in deze sector opvolgen. Het aanbod van werknemers wordt nu immers kleiner en dat zorgt voor een acuut probleem.

In de sector werkt men met Weerwerk-gesco's. Vroeger moest men daarvoor een jaar volledig uitkeringsgerechtigd werkloos zijn en nu nog slechts een dag. Men moet echter nog steeds in aanmerking komen voor een uitkering. Het probleem is dus dat men nu geen kandidaten meer vindt die aan de voorwaarden voor Weerwerk-gesco's voldoen. Bovendien moet men voor tewerkstelling ook rekening houden met kwaliteitseisen, opgedane ervaring en het aanbod in de verschillende regio's.

U en de regering pleiten ervoor om alle tewerkstelling in deze sector zo regulier mogelijk te maken. Vroeger verklaarde u reeds naar aanleiding van een vraag van mij dat Kind en Gezin een aantal opleidingen zou erkennen die mensen in aanmerking laten komen voor reguliere tewerkstelling in de sector. Dat is niet meer dan logisch. Na een opleiding tot 'verzorgende' in het BSO is men in feite klaar om in de sector te werken, maar komt men niet in aanmerking. Men moet eerst afstuderen. Vervolgens moet men wachten tot men werkloos is en dan moet men een speciale opleiding van tien maanden volgen. Dan kan men pas intreden en dan nog op een lager kwalificatieniveau dan men reeds had.

De situatie is dus vrij absurd. In het BSO worden meisjes opgeleid die na hun opleiding niet kunnen intreden in de sector van de buitenschoolse opvang. Daarnaast is er een tekort aan arbeidskrachten in deze sector.

Van Cleuvenbergen

Heeft Kind en Gezin reeds een voorstel geformuleerd om een schoolopleiding te erkennen die leidt tot reguliere tewerkstelling in de buitenschoolse kinderopvang en om welke opleidingen gaat het dan? Hebben uw diensten reeds contact gehad met de minister van Onderwijs om meer aandacht te vragen voor de wisselwerking tussen de stageplaatsen en het onderwijs in verband met dit specifieke beroep? Waarom krijgt de steeds groter wordende groep van de Weerwerk-gesco's geen prioriteit als we het hebben over een volwaardig statuut? Waarom worden zij niet geregulariseerd?

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Ik heb een vraag over de initiatieven buitenschoolse opvang. Bepaalde begeleiders moeten een A2-diploma hebben. Er zijn ook begeleiders die via het onderwijs voor sociale promotie een vergelijkbaar diploma behalen, ook al hebben zij vroeger enkel lager secundair onderwijs genoten. Deze mensen komen echter niet in aanmerking voor een baremaverhoging, omdat daarvoor een diploma van hoger secundair onderwijs nodig is. Er zijn gemeenten die de mensen willen belonen omdat ze vier jaar hebben bijgestudeerd, maar de door de gemeenten toegekende baremaverhoging wordt steeds afgekeurd door de provincie. De mensen in kwestie krijgen daardoor het gevoel niet gewaardeerd te worden. Kunt u daar iets aan doen?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw Becq, hetzelfde probleem stelt zich ook bij degenen die de eerste opleiding tot 'gezinszorger' hebben gevolgd. Er zijn nu 49 van die mensen afgestudeerd en zij hebben hetzelfde probleem in verband met tewerkstelling bij openbare diensten. Ik ben dat dossier samen met minister Sauwens aan het bekijken. Het kan immers niet dat wederintreders die een cursus van twee jaar volgen, niet terecht kunnen in de openbare sector. We zijn daar dus mee bezig, maar veel concreets kan ik er nog niet over zeggen.

Mevrouw Van Cleuvenbergen, reeds in de vergadering van de raad van bestuur van Kind en Gezin van 15 december 1999, zijn een aantal opleidingen erkend die toegang verschaffen tot tewerkstelling in de initiatieven voor buitenschoolse opvang, de zogenaamde IBO's, en tot tewerkstelling in het specifieke aanbod aan buitenschoolse kinderopvang dat kinderdagverblijven onder bepaalde voorwaarden kunnen organiseren.

Er is geopteerd voor een driedelige aanpak. Men kan ten eerste toegang verwerven via het attest 'begeleider buitenschoolse opvang'. Dit is de opleiding die alle Weerwerk-gesco's doorlopen.

Men kan daarnaast eveneens toegang verkrijgen via een van de volgende diploma's. Ten eerste kan het via een diploma 'bijzondere jeugdzorg' van de derde graad TSO, vanaf het schooljaar 2003-2004 'jeugd- en gehandicaptenzorg'. Ten tweede kan het via het diploma 'internaatswerking' of 'leefgroepwerking' van een specialisatiejaar TSO. Ten derde kan het via een diploma 'kinderzorg' van een specialisatiejaar BSO en de hieraan gelijkgestelde diploma's. Ten vierde kan het via een studiebewijs van een met vrucht gevolgde opleiding in het onderwijs voor sociale promotie van de Hoger Secundair Technische Leergangen 'jeugd- en gehandicaptenzorg'. Ten vijfde kan het via alle diploma's van het hoger of universitair onderwijs. Tot slot kan de toelating verschaft worden via ervaring. Het besluit van de Vlaamse regering over de erkenningsvoorwaarden voor initiatieven buitenschoolse opvang en voor kinderdagverblijven voorziet in de mogelijkheid om af te wijken van het feit dat de begeleider een attest 'begeleider buitenschoolse opvang' moet hebben. Die uitzondering wordt individueel beoordeeld door de administratie van Kind en Gezin. Het organiserend bestuur kan bij de administratie van Kind en Gezin een verzoek indienen om af te wijken van die opleidingsvereiste. Om een overwogen beslissing mogelijk te maken wordt in dit verzoek een motivering opgenomen. Daarin wordt expliciet verwezen naar de eindtermen van het beroepsopleidingsprofiel, met daarbij een opleidingstraject met tijdsplanning om eventuele lacunes inzake kennis of vaardigheden op te vullen.

Deze aanpak impliceert dat de theoretische context voor rechtstreekse tewerkstelling bestaat. In het specifieke buitenschoolse aanbod van kinderdagverblijven is dat ook relevant. In de sector van de initiatieven buitenschoolse opvang zie ik mij door budgettaire beperkingen genooddacht om verder te opteren voor Weerwerk-gesco's als begeleiders in initiatieven voor buitenschoolse opvang. De rechtstreekse instap via ervaring en het verwerven van een erkend diploma is daardoor niet vanzelfsprekend, omdat ik gebonden ben aan de bepalingen van de Weerwerk-gesco's.

Voor 2001 stellen we ongeveer 65 miljoen frank ter beschikking om de sector van de initiatieven buitenschoolse opvang verder uit te breiden. We willen plaatselijke initiatieven de mogelijkheid geven om op te starten met middelen voor initiatieven buitenschoolse opvang vanuit Kind en Gezin.

Vogels

Ik heb onlangs contact gehad met minister Vanderpoorten, omdat er een aantal raakvlakken zijn tussen de bevoegdheid van Kind en Gezin, en Onderwijs. Er is een begeleidingscommissie geïnstalleerd op het niveau van de administraties. Die is eind januari voor het eerst samengekomen en heeft een agenda en een aanpakmethode vastgelegd. Er zullen beleidsvoorstellen worden geformuleerd om een naadloze overgang mogelijk te maken tussen de kinderopvang en het onderwijs, aangepast aan de noden van het kind. Men wil ook de scholen sterker positioneren binnen het meersporenbeleid buitenschoolse kinderopvang. Verder wil men de OESO-doorlichting die recent werd afgerond en die de leerinhouden van die opleiding afstemt op een tewerkstelling in de sector van de kinderopvang, opvolgen en evalueren. Ik ga ervan uit dat niet alleen een maximale afstemming wordt beoogd tussen de opleiding en de praktijk in de buitenschoolse opvangsector, maar ook in de kinderopvangsector in het algemeen.

Over het regulariseren van Weerwerk-gesco's heb ik meermaals contact gehad met minister Landuyt. Ik heb daarbij telkens de wenselijkheid van een regularisatie onderstreept. De minister volgt ook dit spoor, maar tot op vandaag is geen concrete timing vastgelegd omdat er een overdracht van middelen en bijpassingen vanuit de betrokken sector moet gebeuren.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : In theorie hebben wij het kader maar in de praktijk is het niet uitvoerbaar. Daarom blijft mijn vraag : kan de 65 miljoen frank, die we dit jaar ter beschikking hebben gesteld voor uitbreiding, niet dienen om initiatieven te steunen die werken vanuit de twee sporen, als voor die uitbreiding niet steeds iemand wordt gevonden ? Meestal gaat het om deeltijdse en niet zo hoog gekwalificeerde werknemers. Ik vermoed dat een aantal initiatieven met beperkte middelen toch zou kunnen ontlast worden en dat meteen ook kan worden nagegaan waarop men in de toekomst moet letten. Eens het systeem gestart is, zal het wel lopen en kunnen elk jaar de middelen daarvoor gevonden worden.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Voor de initiatieven buitenschoolse opvang zal 2001 een overgangsjaar zijn. Samen met u hoop ik dat er eindelijk een op-

lossing komt voor de verdeling van de middelen van het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten, zodat we dan weten hoe groot ons budget is voor de buitenschoolse opvang. Daarop kunnen we ons beleid enten. Tot nu toe is die verdeling niet duidelijk. Ik kan alleen maar hopen dat dit tegen 2002 wel zo is.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de aanstelling en taakopdracht van de dorpsopbouwwerker voor Doel

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Meyer tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de aanstelling en taakopdracht van de dorpsopbouwwerker voor Doel.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de beslissing van de Vlaamse regering voor het zomerreces was niet van aard om de bewoners van het polderdorp Doel duidelijkheid te geven. Integendeel, ze blijven met vragen zitten. De ene partij kon ongestoord verklaren dat Doel moet blijven, terwijl anderen erop wezen dat vanaf 2007 de haven toch verder kan worden uitgebreid ten koste van de woonkern van Doel. Het sociaal begeleidingsplan wordt ondertussen voortgezet. Het budget voor onteigeningen in 2001 is zelfs gevoelig opgetrokken. Voor investeringen in de leefbaarheid van Doel zijn geen bijkomende middelen ingeschreven. De dorpsopbouwwerker is nog niet aangesteld. Vandaar mijn volgende vragen. Wat is de stand van zaken in het dossier ? Is hij reeds aangesteld ? Zo niet, wanneer wel ? Wat is zijn of haar profiel ? Wat is de juiste taakomschrijving ? Wat is de duurtijd van het arbeidscontract ? Welke is zijn of haar relatie met het Vlaams Gewest, het gemeentebestuur van Beveren, de Maatschappij voor het Grond- en Industrialisatiebeleid van het Linkerschelde-oevergebied en de Intercommunale Land van Waas ? Welke is de verhouding met de sociaal bemiddelaar, de heer Aelbers ? Hoeveel bedraagt de jaarlijkse vergoeding voor de opbouwwerker ? Waar wordt de betrokkene tewerkgesteld ? Welke dagen en uren is

de betrokkene bereikbaar voor de mensen van Doel ?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, dames en heren, zoals de heer De Meyer stelde, zit de opbouwwerker mee in de beslissing die de regering heeft genomen met betrekking tot Doel. De essentie is dat de woonkern van Doel bewoonbaar zal blijven totdat het duidelijk is dat een havenuitbreiding nodig is. Dit zal minstens tot 2007 het geval zijn.

De beslissing van de Vlaamse regering kwam er na de studie over de leefbaarheid van de woonkern Doel, waarin uitdrukkelijk wordt aanbevolen een dorpsopbouwwerker – ook sociaal bemiddelaar voor blijvers genoemd – te installeren. Ik heb daartoe de nodige stappen gezet. We zijn nu zover dat eerstdaags de dorpsopbouwwerker wordt geïnstalleerd. Als alles goed gaat, is hij na de sollicitatieprocedure via de VDAB aangeworven door de RISO Oost-Vlaanderen. Dat is de thuishaven van de dorpsopbouwwerker Doel, van waaruit ook de coördinatie en begeleiding zullen verlopen. Deze opdracht is tijdelijk, minimaal voor 1 jaar met mogelijkheid tot verlenging bij positieve evaluatie.

De algemene opdracht is de volgende. Binnen het kader van de opdracht die de RISO Oost-Vlaanderen heeft aanvaard, zal de dorpsopbouwwerker worden aangesteld met een aantal hoofdopdrachten. Hij moet fungeren als overlegpersoon tussen de inwoners, met name de blijvers en eventuele nieuwkomers en de oplossingsactoren met betrekking tot ervaren knelpunten of problemen inzake leefbaarheid. Hij moet specifieke initiatieven of projecten uitwerken gericht op de verbetering of instandhouding van de leefbaarheid. Dit alles moet gebeuren met en vanuit het overleg met de bewoners van Doel die zo lang mogelijk gebruik willen maken van hun bewoningsrecht.

Met het oog op de uitvoering van deze opdracht zal een lokaal overlegplatform worden uitgebouwd bestaande uit inwoners van Doel, aangevuld met oplossingsbetrokkenen en ondersteunende organisaties, naast mogelijke projectgroepen op basis van concrete initiatieven.

Op basis van de instandhouding van de leefbaarheid van Doel zal de dorpsopbouwwerker een aantal taken opnemen. In samenspraak met de bewoners, en mede met andere actoren moet hij de huidige leefbaarheidsproblemen inventariseren en aanpakken. Hij is verantwoordelijk voor het op-

stellen van een stappenplan. Hij moet specifieke werkgroepen organiseren om bepaalde leefbaarheidsproblemen te bespreken en aan te pakken. Hij moet projecten en initiatieven uitwerken, organiseren en coördineren op basis van de instandhouding van de leefbaarheid. Hij moet het samenleven in Doel ondersteunen en versterken via netwerking. Hij is de overlegpersoon tussen inwoner, gemeente, haven, werf, exploitatiebedrijven en andere betrokken actoren op grond van het uitwerken van oplossingen van de ervaren leefbaarheidsproblemen en -knelpunten. Hij moet overleg organiseren binnen de lokale leefgemeenschap tussen blijvers, vertrekkers en nieuwkomers.

De dorpsopbouwwerker Doel werkt binnen de opdracht gegeven aan de RISO Oost-Vlaanderen, die deze opdracht heeft aanvaard. Hij zal in goed overleg dienen te functioneren met de gemeente Beveren die gevraagd is voor huisvesting te zorgen. Zoals omschreven in de taken zal hij overleg plegen tussen de inwoners, de gemeente, de haven, de werf, de exploitatiebedrijven en andere actoren op basis van het uitwerken van oplossingen van ervaren leefbaarheidsproblemen en -knelpunten. Waar de heer Aelbers als functie heeft het sociaal begeleidingsplan uit te voeren, heeft de opbouwwerker duidelijk een functie als overlegpersoon tussen inwoners en oplossingsactoren en dient hij specifieke initiatieven of projecten uit te werken gericht op de verbetering of instandhouding van de leefbaarheid.

De jaarlijkse vergoeding is gelijk aan deze van iedere opbouwwerker in Vlaanderen.

In overleg met de RISO Oost-Vlaanderen zal de dorpsopbouwwerker het grootste deel van de week beschikbaar zijn voor de mensen van Doel. Ten gepaste tijde zal ik u de dagen en uren dat hij werkelijk bereikbaar is in Doel bezorgen.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mevrouw de minister, uw antwoord komt nogal vaag over. Na de regeringsbeslissing in juni werd er nochtans met luide trom aangekondigd dat er een opbouwwerker zou komen. Het duurt bijzonder lang. Voor de inwoners van Doel is dit vrij verwarrend. Enerzijds is er een sociaal bemiddelaar die moet helpen om de mensen te laten vertrekken. Anderzijds moet de opbouwwerker de mensen helpen om te blijven of naar Doel te komen.

Gisterenavond had ik toevallig nog een gesprek met de burgemeester en enkele schepenen van Be-

De Meyer

veren. Ze blijken nog geen duidelijk zicht te hebben op de komst van de opbouwwerker. Er moet nog bijzonder veel gecommuniceerd worden en er moet dringend meer duidelijkheid komen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.38 uur.*
